

Virksomhedsundersøgelse Fyn 2022

.....

En måling med fynske virksomheder og betydningen af de aktuelle forhold i verden (energikrise, inflation, Ukraine-konflikt m.v.).

November 2022

FORORD

En række forhold i verden i dag har indflydelse på danske virksomheder og deres forretning. Formålet med virksomhedsundersøgelsen 2022 er at undersøge hvad, der har størst indflydelse på de fynske virksomheder for tiden. Undersøgelsen afdækker også hvilken økonomisk konsekvens forholdene måtte medføre. Derudover belyses hvilke primære behov virksomhederne har for at understøtte og udvikle forretningen.

Flere af resultaterne sammenlignes med resultaterne fra den tracking-måling, som Erhvervshus Fyn gennemførte i perioden under coronapandemien i 2020 og 2021. Herved kan det afdækkes, om de aktuelle verdensforhold går værre ud over virksomhederne, end coronapandemien gjorde.

Undersøgelsen er gennemført på tværs af brancher og er dermed repræsentativ blandt fynske virksomheder.

Virksomhedsundersøgelsen 2022 stiller disse spørgsmål:

- Hvilke forhold (ud af seks) har størst indflydelse på virksomhedernes forretning for tiden.
- Nu og her effekt på omsætning, eksport og medarbejdere, som følge af det primære forhold.
- Vurdering af samlet effekt på omsætning i hele 2022 (sammenlignet med 2021).
- Rangering af de seks forhold og hvor stor indflydelse de forventes at have på virksomhedernes forretning på længere sigt.
- Hvad er virksomhedernes behov for at kunne klare sig endnu bedre?

Virksomhedsundersøgelse Fyn 2022

Fokus på aktuelle verdensforhold og deres betydning for virksomhederne

November 2022

Redaktion og layout:

Erhvervshus Fyn
Munkebjergvænget 1
5230 Odense M

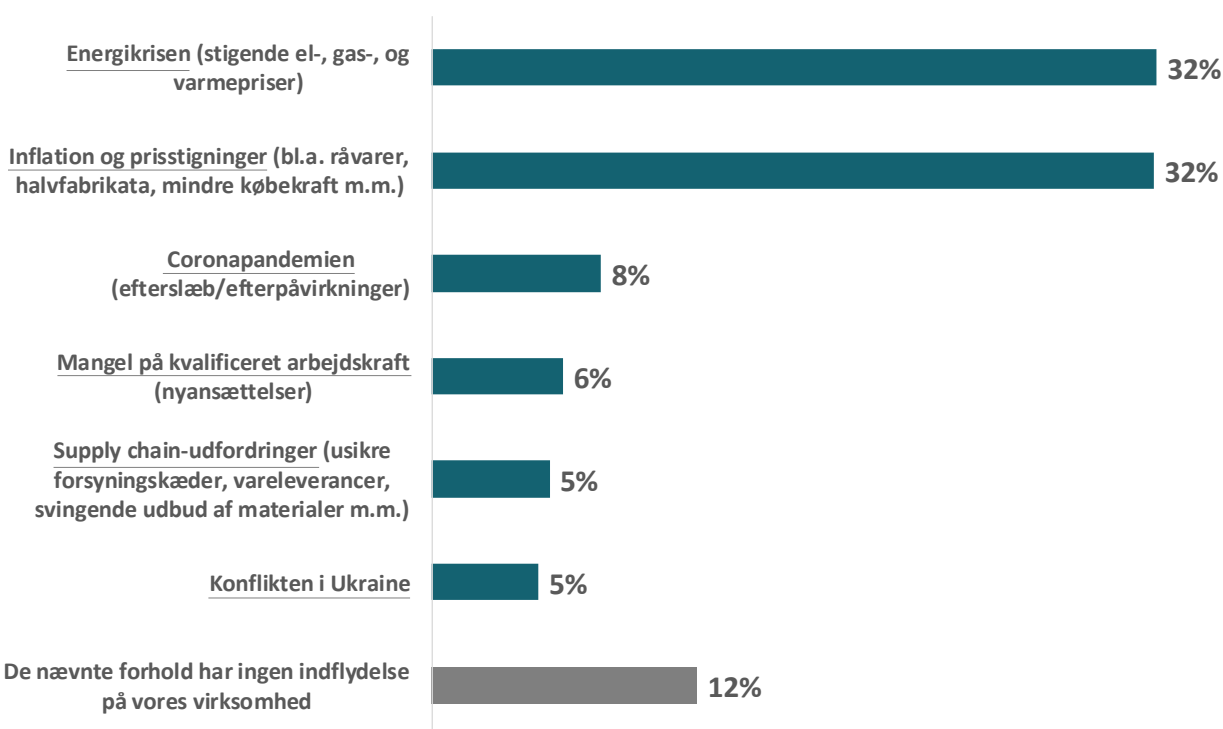
For yderligere information kontakt
Analyserådgiver Anders Møller, amol@erhvervshusfyn.dk

Energikrise og inflation er de to dominerende faktorer, der påvirker virksomhedernes forretning mest i 2022. Et efterslæb efter coronapandemien spørger desuden stadig hos næsten en ud af 10.

Når de fynske virksomheder helt aktuelt i efteråret 2022 spørges om hvad der har størst indflydelse på deres forretning, så overgår to temaer dem alle: energikrise og inflation. 64% vurderer tilsammen, at det har størst indflydelse for tiden på deres forretning. Det virker umiddelbart voldsomt i lyset af, at de øvrige temaer også er alvorlige. Der tales fx også meget om mangel på kvalificeret arbejdskraft. Men det og de øvrige temaer fylder "kun" tilsammen en tredjedel, når de alle stilles overfor hinanden.

Størst indflydelse på virksomhedernes forretning i 2022.

- En del forhold i verden i dag har indflydelse på danske virksomheder og deres forretning. Følgende seks anses for nogle af de største. Hvilken vil du vurdere har størst indflydelse på din virksomheds forretning for tiden?

Kilde: Erhvervshus Fyn
Antal svar: 537

Det er heller ikke længe siden, at de store udfordringer med usikre forsyningskæder dominerede i den offentlige diskurs. Det tema udgør blot 5% nu sammenlignet med de øvrige temaer.

Coronapandemien har endvidere ikke sluppet sit tag i virksomhederne. Det skyldes nok et stadigt efterslæb og senfølger, som ikke har stabiliseret sig endnu. Mange har fortsat udskudt skat eller moms, der skal afvikles. Andre kæmper endnu helt grundlæggende med genstart af kundegrundlaget.

Konflikten i Ukraine har mindst indflydelse i forhold til de øvrige temaer. Selvom det for kort tid siden synes som en dominerende faktor, så er det kædereaktionerne heraf, der nu i høj grad påvirker virksomhederne.

Omkring en ud af 10 af de adspurgte virksomheder vurderer, at de seks temaer ikke har nogen indflydelse på deres forretning. Det er naturligvis positivt, men også et udsagn om at rigtig mange virksomheder omvendt er påvirkede af store, alvorlige og udefrakommende faktorer, som de i meget ringe grad selv har indflydelse på at kunne afhjælpe.

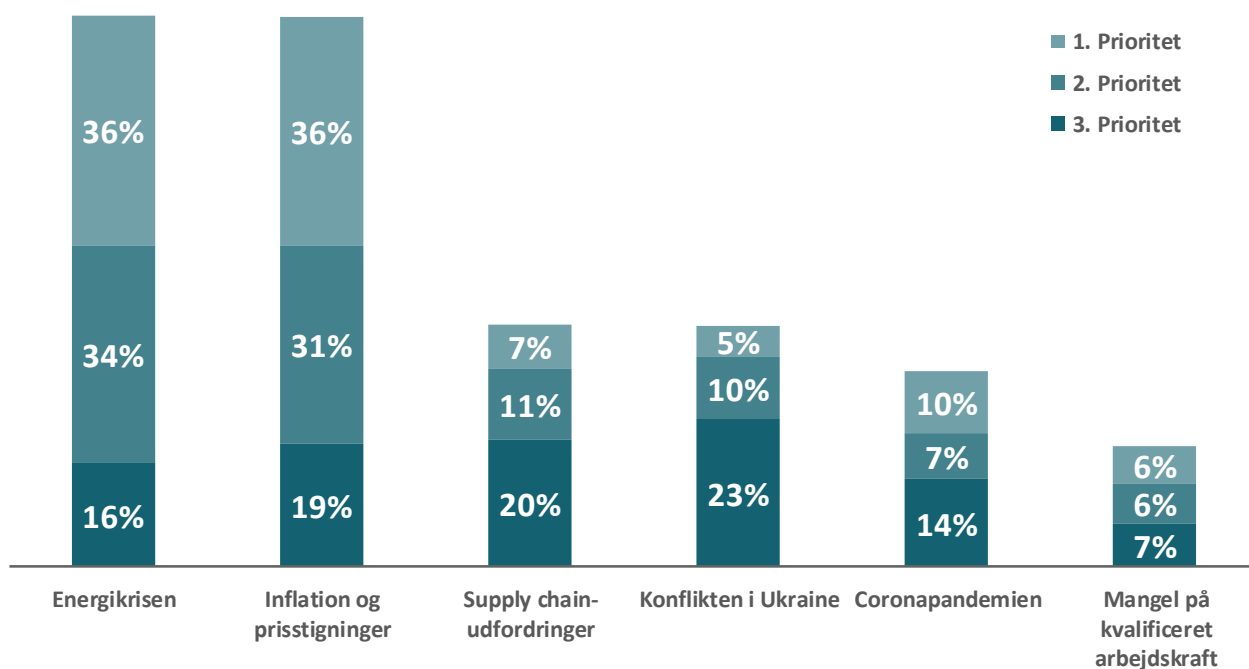
Energikrisen og inflationen vurderes også på længere sigt at fortsætte deres store indflydelse på virksomhedernes forretning.

Når virksomhederne skal prioritere de seks temaer og hvilken indflydelse de forventes at have de næste par år, så fremgår energikrisen og inflationen fortsat lige dominerende. 36% angiver både energikrisen og inflationen som første prioritet, hvilket understreger hvor alvorligt mange virksomheder anser de to som en egentlige vedvarende trusler på deres forretningsgrundlag.

Herefter følger de resterende fire temaer med omkring 5-10% hver som første prioritet. Man skulle egentlig tro (håbe) at især efterslæbet fra coronapandemien efterhånden ville aftage, men med 10% som første prioritet – og 31% i alt som top 3 prioritet – ser det desværre ikke umiddelbart sådan ud de næste par år.

Indflydelse på virksomhedernes forretning på længere sigt.

- Hvordan vil du rangere de samme seks områder i forhold til, hvor stor indflydelse du forventer de har på din virksomheds forretning på lidt længere sigt – fx de næste 1-2 år?

Kilde: Erhvervshus Fyn

Antal svar: 537

Energikrise og inflation udgør desuden hver især 86% i alt som top 3 prioritet. Et klart udtryk for, at begge de næste par år vurderes til at fortsætte deres markante indflydelse på de fynske virksomheders forretning.

Inflation er en markant udfordring på tværs af brancher og på mange produkter og varekategorier. Energi er omvendt mere koncentreret omkring stigende priser (og til dels knaphed) på opvarmning og strøm. Intuitivt kunne inflation forventes at være mere indflydelsesrig, men når energikrisen kradser lige så meget, skyldes det især den høje andel af gas og olieopvarmede bygninger på Fyn. Fjernvarme er her mere begrænset i sin udbredelse end det er i fx Hovedstadsområdet.

De fire øvrige temaer repræsenterer hver især mellem 19% og 38% som top 3 prioritet. Altså en ikke uvæsentlig andel man ikke kan ignorere selvom de to førnævnte faktorer fortsat står med væsentlig større indflydelse fremover.

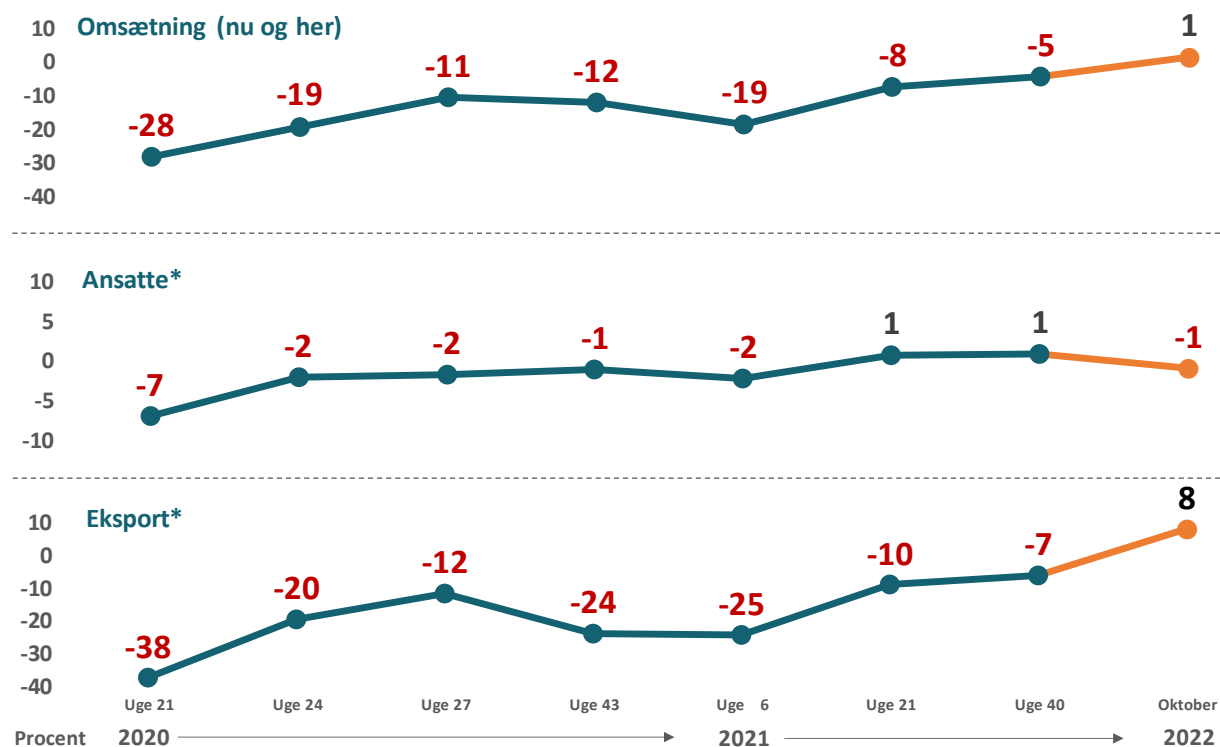
Selv med de aktuelle udfordrende "verdensforhold", så vurderer de fynske virksomheder trods alt, at deres økonomiske situation er en smule bedre sammenlignet med perioden under coronapandemien.

Som undersøgelsen viser, er det især energikrisen og inflationen, der påvirker virksomhederne. Det har samtidig heldigvis ikke medført samme nedtur i virksomhedernes økonomiske formåen, som under coronapandemien. Ikke endnu. Virksomhederne havde store tab i omsætning og eksport og knap så meget i beskæftigelsen (blandt andet pga. lønkompensation og de andre hjælpepakker) i 2020 og 2021.

Indtil videre i 2022 vurderer virksomhederne ikke desto en meget svag stigning på 1% i omsætning. Det er første gang vurderingen er over nul i de tre år virksomhederne er spurgt om deres økonomiske situation.

Konsekvens af de forskellige kriser/udfordringer nu og her i 2022 hhv. coronapandemien i 2020/21.

- Hvilken påvirkning har jeres virksomhed oplevet på omsætning, eksport og/eller medarbejdere, som følge af de aktuelle kriser/udfordringer i 2022 (hhv. coronapandemien i 2020 og 2021)?

Kilde: Erhvervshus Fyn

Note: Ansatte og eksport er kun opgjort for virksomheder, der har mindst én ansat hhv. egentlig eksport (+10 pct. eksportandel)

Antal svar: 537 (2022); 1.151 (2021 alle trackings); 1.728 (2020 alle trackings)

Beskæftigelsen falder omvendt til under nul med en nedgang på -1%. Så selv med mangel på arbejdskraft og de store fald i ledigheden i løbet af 2022, så er der begyndende tegn på, at kriserne banker på og at afskedigelserne på det seneste er begyndt.

Bedst står det dog til med eksporten, som vurderes med den mest markante vækst af de tre nøgletal. Med 8% angiver eksportvirksomhederne, at der endelig er kommet hul på de internationale markeder igen efter enorme nedlukninger og restriktioner rundt i verden.

Samlet set er det relativt beskedne vækstrater på to af de tre nøgletal, som med stor sandsynlighed forværres i den kommende tid på grund af et eller flere af de seks kriseforhold.

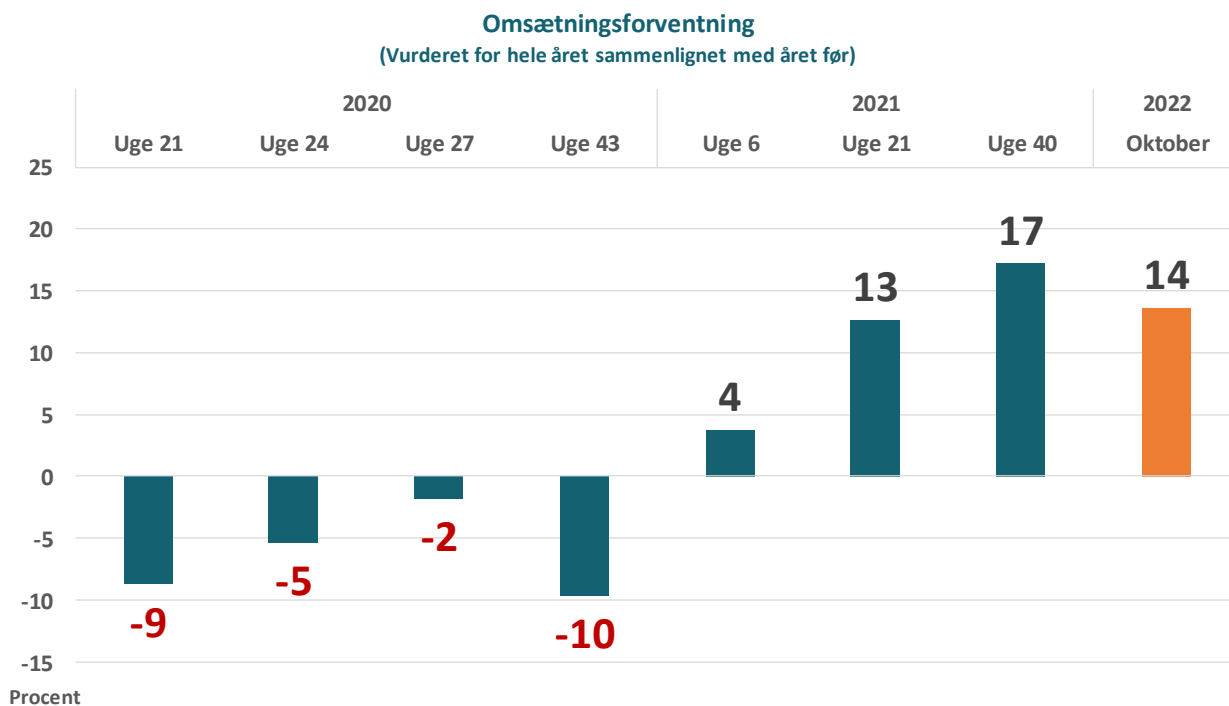
Sammenlignet med 2021, så er forventningen til hele 2022 trods alt fortsat med en vis positivisme trods tidens store udfordringer.

Forventningen til omsætningen samlet set for 2022 vurderer de fynske virksomheder vil ligge på 14%. Det er den anden højeste årsvurdering i målingerne de sidste tre år. Kun overgået af målingen i uge 40 sidste år, hvor sommerens og efterårets (gen)åbning medførte et stort forbrug. Den relativ høje forventede vækstrate i 2022 skal ses i lyset af flere forhold.

Først og fremmest sammenlignes der med et "corona-år" hvor 2021 stadig var præget lejlighedsvis af restriktioner, afdæmpet kundeadfærd og voldsomt udfordrede internationale markeder og ditto forsyningskæder. I målingerne i 2021 havde virksomhederne en gennemsnitlig forventning på 10%, hvilket naturligvis skal sættes i forhold til 2020, hvor forventningen i gennemsnit var -6% (i forhold til 2019).

Samlet omsætningsforventning for hele året sammenlignet med året før.

- Sammenlignet med sidste år, hvad er så jeres virksomheds forventning til omsætningen samlet set for hele året i år?

Kilde: Erhvervshus Fyn

Antal svar: 537 (2022); 1.151 (2021 alle trackings); 1.728 (2020 alle trackings)

For det andet, så startede 2022 meget positivt med åbne markeder, et højt forbrug, lave renter og generelt et positivt fremsyn. Det ændrede sig brat d. 24. februar 2022 med konflikten i Ukraine, som har medført kædereaktioner lige siden med primært stigende priser (og renter) og udfordrede energileverancer.

Den tiltagende ustabilitet i 2022 har medført mere uvished - men virksomhedernes samlede forventning er dog stadig mere positiv end 2021.

Netværk fortsat vigtigste behov for udvikling. Hertil kommer et naturligt behov for finansiell stabilitet, som rykker voldsomt frem på linje med grøn omstilling, som nu begge markerer sig i top 3.

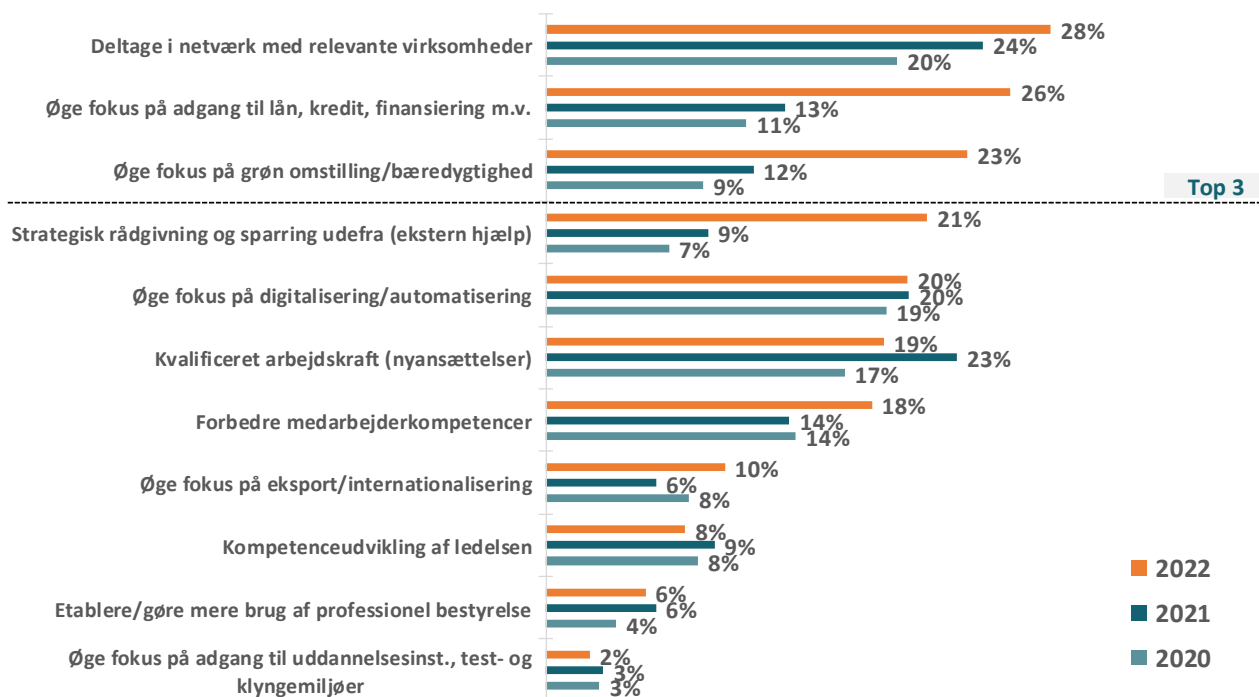
I de tre år Erhvervshus Fyn har spurgt hvilke behov virksomhederne primært har for at klare sig bedre, har top 3 stort set konsekvent bestået af kvalificeret arbejdskraft, netværk og digitalisering.

Det har ændret sig i den aktuelle måling, hvor både behovet for hvad man kan kalde "finansiell stabilitet" og grøn omstilling hopper markant frem og op i top 3. Førstnævnte er naturligvis affødt af de udfordringer undersøgelsen har præsenteret de foregående sider. Ikke desto mindre, er det en voldsom stigning fra 11% i 2020 til nu 26%.

På samme måde er grøn omstilling i virksomhederne markant mere i fokus nu end tidligere. Det er sandsynligvis et tegn (og reaktion) på vigtigheden af at imødekomme de stigende behov og forventninger fra forbrugerne, samt en understregning af det øget forretningspotentiale med at omstille i grøn retning.

Ressourcebehov for at virksomhederne kan klare sig bedre.

- Hvilke af nedenstående behov er størst i din virksomhed?

Kilde: Erhvervshus Fyn

Note: Virksomhederne kan angive max tre af deres vigtigste behov.

Antal svar: 537 (2022); 1.151 (2021 alle trackings); 1.728 (2020 alle trackings)

Nærmest som et "wild card" hopper behovet for strategisk rådgivning også voldsomt frem i denne måling. Fra at ligge på 7% i corona'ens spæde start er det nu tredoblet og ligger på 21%. Et klart udtryk om at flere ønsker at arbejde mere professionelt (kræver til tider strategisk hjælp) og hvor flere nu i højere grad kan fokusere på strategisk udvikling efter at have holdt det helt nære fokus på drift (og overlevelse) under coronapandemien.

Værd at nævne er også, at behovet for kvalificeret arbejdskraft falder igen og nu til 19%. Ledigheden er historisk lav som i løbet af 2022 har vist, at nye medarbejdere er vanskelige at skaffe. Måske som erkendelse heraf, så hopper kompetenceudvikling af eksisterende medarbejdere tilsvarende op på 18% som kan tolkes, som en afhjælpning til udfordringen med at skaffe nye medarbejdere.

Bilag

Resultater fordelt på brancher.
Fakta om undersøgelsen.

Erhvervshus
FYN

På tværs af brancher dominerer både energikrise og inflation som de største udfordringer. På flere af de øvrige temaer, er der dog store udsving mellem brancherne.

Energikrisen påvirker mest i turisme og landbruget og mindst i service. Omkring inflation er påvirkningen også størst i landbruget plus detailbranchen og i mindre grad hos turisme og industri.

Landbruget angiver med 81% tilsammen de to områder som de absolut største udfordringer, mens de med 55% synes at gå mindst ud over servicebranchen. Omvendt adskiller service sig (sammen med turisme) ved, at coronapandemien i væsentligt højere grad ikke helt har sluppet sit tag og med 10-12% fortsat har udfordringer med at genstarte serviceydelser og oplevelser.

Bygge og anlæg er modsat de øvrige brancher meget kraftigere udfordret ved mangel på kvalificeret arbejdskraft som her udgør 17%. Med 3% er det modsat meget lidt udtalt hos industri, som omvendt har en højere grad af udfordringer med supply chain og svigtende forsyningskæder. Supply chain-udfordringer er dog mest udtalt hos engroshandel og transport. Med 11% er området overrepræsenteret her, hvor det at levere, få leveret og have råvare som omdrejningspunkt, er essentiel for forretningen.

Størst indflydelse på virksomhedernes forretning i 2022 - fordelt på brancher.

- En del forhold i verden i dag har indflydelse på danske virksomheder og deres forretning. Følgende seks anses for nogle af de største. Hvilken vil du vurdere har størst indflydelse på din virksomheds forretning for tiden?

	Energikrisen	Inflation	Corona pandemien	Mangel på kvalificeret arbejdskraft	Supply chain udfordringer	Ukraine konflikten	Ingen indflydelse
Bygge og anlæg	37%	29%	7%	17%	5%	5%	0%
Industri	40%	27%	6%	3%	8%	2%	14%
Detailhandel	36%	36%	5%	5%	7%	4%	8%
Engroshandel og transport	37%	32%	5%	6%	11%	5%	4%
Service	22%	33%	10%	7%	5%	3%	20%
Turisme	44%	24%	12%	1%	1%	9%	9%
Landbrug m.v.	43%	38%	2%	3%	3%	8%	4%

Kilde: Erhvervshus Fyn

Note: Turisme dækker over hotel, restaurant, rejsebureau, kultur, taxi m.m.

Antal svar: 537 (2022)

Med færrest angivelser i alt ligger konflikten i Ukraine med et gennemsnit på under 5% lavt hos de fleste brancher. Her er det vigtigt at huske, at der er spurgt på området med størst indflydelse, hvorfor det ligger naturligt, at de øvrige områder for tiden ligger højere for danske virksomheder. På nær corona, er de alle mere eller mindre en konsekvens af eller kraftigt påvirket af konflikten i Ukraine.

Når det er sagt, så har konflikten dog en vis indflydelse hos turismeerhvervet og naturligt nok hos landbruget, hvor det har medført store udfordringer på fx kornområdet.

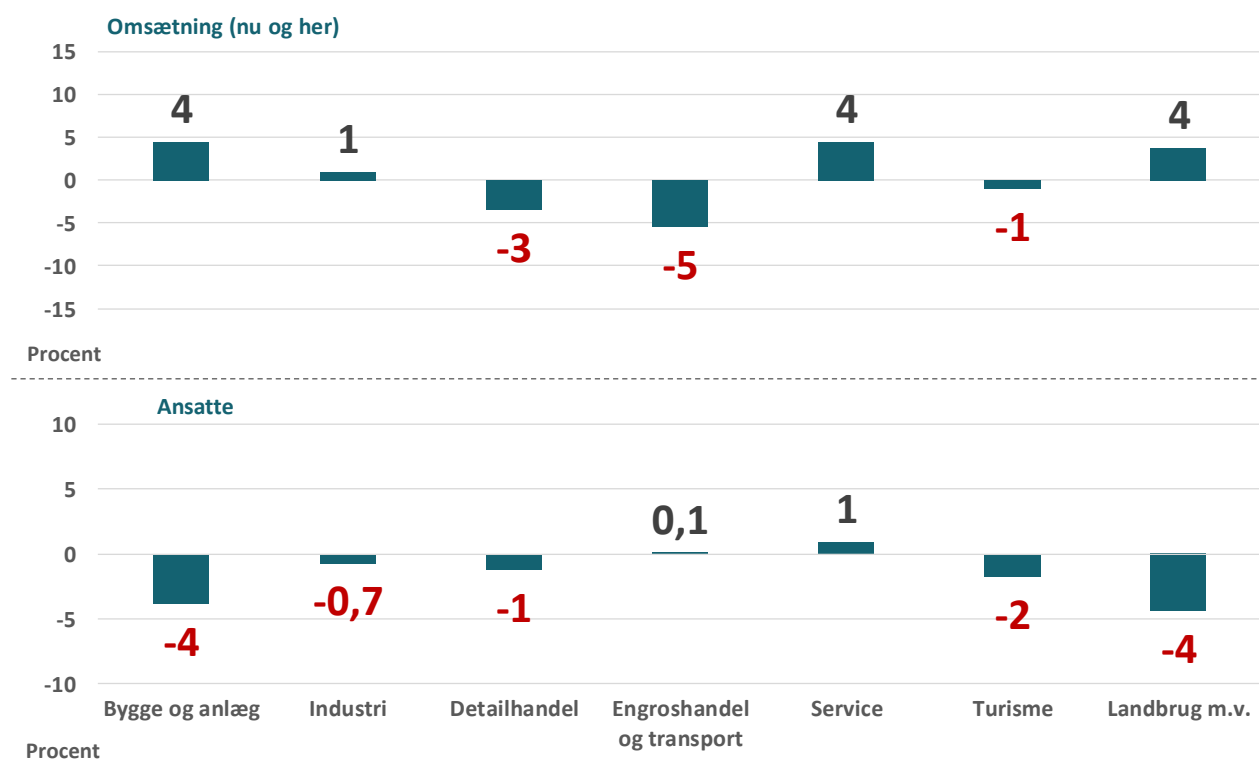
Aktuelt er engros- og detailbrancherne hårdest ramt med fald i omsætning. Service og bygge og anlæg klarer sig bedst og uden tab indtil videre.

Engros – og detailbrancherne har hurtigst mærket konsekvensen af tidens store udfordringer. Med fald på -5% og -3% er årsagerne oplagte da brancherne i høj grad lever af slutkunder – danskere som er presset nu og her på deres råderum. Forbrugertilliden er den laveste i 40 år. Det sætter sig hurtigere i vigende eller billigere køb af dagligvarer og forbrugsgoder, end i en række af de øvrige brancher hvis kundegrupper i højere grad er erhvervs- og kontraktkunder (business-to-business).

Turisme har hovedsageligt også slutkunder og lider også under et mindre fald på -1%, som antageligt er ud fra de samme årsager som førnævnte. Forskellen er dog, at mens handel under coronapandemien stadig havde en vis gang i forretningen, så var turisme den hårdest ramte branche med stilstand i flere perioder. De kommer således fra et andet udgangspunkt i 2021 og ind i 2022 og har derfor haft en markant stigning i aktiviteterne indtil i hvert fald sensommeren af 2022.

Konsekvens af de forskellige kriser/udfordringer nu og her i 2022 - fordelt på brancher.

- Hvilken påvirkning har jeres virksomhed oplevet på omsætning og/eller medarbejdere nu og her, som følge af de aktuelle kriser/udfordringer i 2022?

Kilde: Erhvervshus Fyn

Note: Ansatte er kun opgjort for virksomheder, der har mindst én ansat. Turisme dækker over hotel, restaurant, rejsebureau, kultur, taxi m.m.

Antal svar: 537 (2022)

Service, bygge og anlæg og landbruget vurderer stadig at have positiv vækst med 4% indtil videre i 2022. Service har været begunstiget af et genåbnet marked, mens bygge og anlæg har nydt godt af danskernes renoverings- og byggelyst og offentlige anlægsaktiviteter. Stigende råvare- og energipriser, samt brudte forsyningskæder er på det seneste begyndt at lægge en dæmper på aktiviteterne og vil muligvis fremadrettet dæmpe det hele yderligere.

Industri ligger med 1% lige omkring nulvækst, hvilket med stor sandsynlighed er de begyndende tegn på en negativ effekt af stigende priser, brudte aftaler/kontrakter, samt meget usikre forsyningskæder.

Bygge og anlæg vurderer at opnå højest vækst mens detailbranchen er lavest, når hele 2022 sammenlignes med 2021.

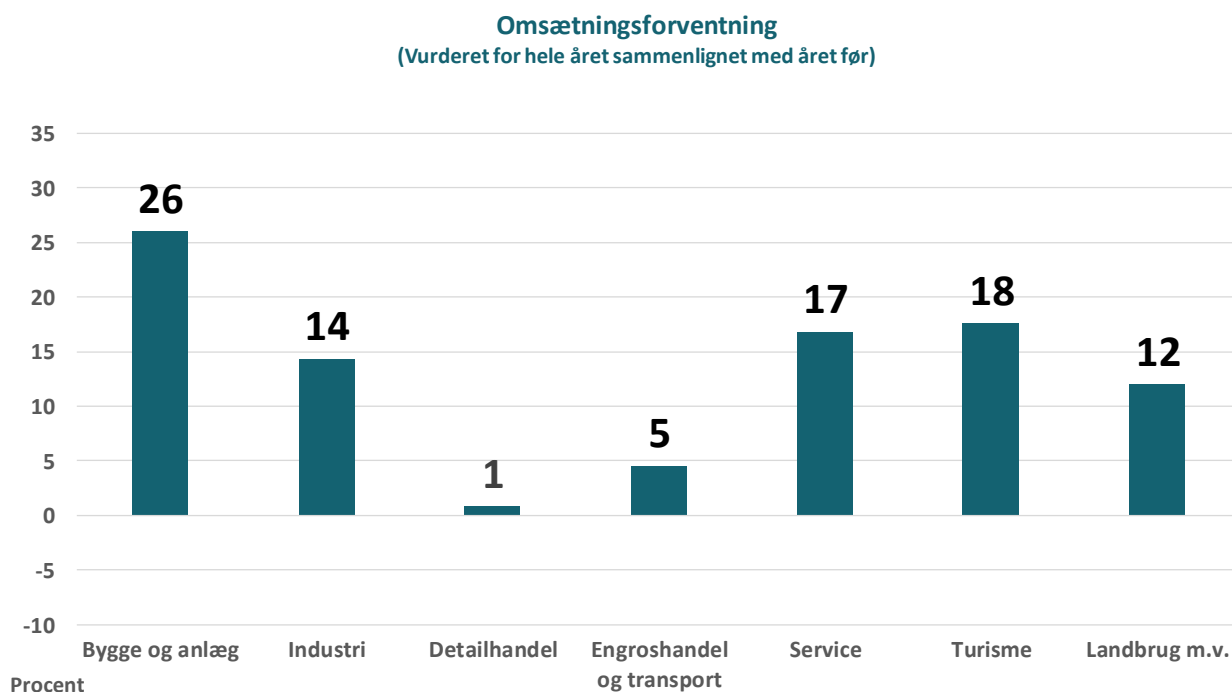
Når virksomhederne skal vurdere deres omsætningssituation for hele året og sammenligne med 2021, så er der væsentligt større forskel, end når de vurderer situationen nu og her (jf. forrige side). Brancherne kommer fra forskellige udgangspunkter i 2021, hvorfor de forskellige vækstrater i 2022 også er forskellige.

Bygge og anlæg vurderer med 26% at opnå højere vækst i år end de øvrige brancher. Branchen havde godt gang i aktiviteterne i 2021, men 2022 har budt på endnu mere aktivitet – både fra private og fra offentlige – i hvert fald i første halvår, hvor andet halvår nu ser ud til at give udfordringer især på grund af stigende priser og manglende byggematerialer.

I modsatte ende ligger detailhandel med blot 1% og engroshandel med 5%. Begge brancher havde en vis aktivitet i 2021 og dem med webhandel nærmest gavn af nedlukningen, da det øgede webhandlen og transport af varer. Branchernes udgangspunkt fra 2021 er derfor nogenlunde og forklarer sandsynligvis den ret lave vækst i 2022, når der skal sammenlignes mellem de to år. Det må også betyde, at 2022 startede godt ud, men nu ser ud til at ende knapt så godt grundet de store udfordringer på markederne.

Samlet omsætningsforventning for hele året sammenlignet med året før - fordelt på brancher.

- Sammenlignet med sidste år, hvad er så jeres virksomheds forventning til omsætningen samlet set for hele året i år?

Kilde: Erhvervshus Fyn

Note: Turisme dækker over hotel, restaurant, rejsebureau, kultur, taxi m.m.

Antal svar: 537 (2022)

Turisme og service melder også om fin opgang i 2022 i forhold til året før med henholdsvis 18% og 17%. Begge brancher var stærkt plaget af restriktioner især med forsamlingsforbuddet i 2021.

Herefter følger Industri med 14%, som er en fin stigning i lyset af at 2021 var udfordrende især med lukkede internationale markeder, hvor industri traditionelt har en høj grad af eksport. Slutteligt ligger landbrug med 12% lige under gennemsnittet.

Fakta om virksomhedsundersøgelsen 2022

- Undersøgelsen er gennemført som onlineundersøgelse med svar fra 537 virksomheder i efteråret 2022. I de to foregående år, er der gennemført punktmålinger i udvalgte uger i løbet af året, som samlet set udgør 1.728 svar i 2020 og 1.151 svar i 2021 med fynske virksomheder (se oversigt). Det giver lave statistiske usikkerheder i resultaterne mellem +/- 2,7 og 4,2 procentpoint og der er hermed god validitet i de samlede resultater.
- Undersøgelsen er gennemført med et så repræsentativt udsnit af virksomhederne på Fyn som muligt. Ifølge CVR-registeret fordeler virksomhederne sig på hovederhvervene vist i tabellen herunder. I tallene for alle virksomheder indgår erhverv både med og uden ansatte.
- Stikprøvestørrelserne og brancheandelene i de forskellige målinger harmonerer relativt fint med populationen af virksomheder på Fyn på tværs af brancherne. Undersøgelserne har dermed en fin repræsentativitet af den fynske erhvervsdemografi.

	Primære erhverv	Industri	Bygge- og anlæg	Detailhandel
Alle private erhverv på Fyn	4373	2236	3491	2941
Andel i branchen (totalt)	10,8%	5,5%	8,6%	7,3%
Andel i stikprøve: 2022	14,0%	7,6%	5,0%	9,3%
Andel i stikprøve: 2021	5,1%	5,9%	4,0%	5,1%
Andel i stikprøve: 2020	7,0%	8,2%	6,3%	8,0%

Engroshandel og transport	Finansiering	Information og kommunikation	Videnservice og rådgivning	Service	Total (antal)
4036	2216	2201	4671	14366	40531
10,0%	5,5%	5,4%	11,5%	35,4%	
13,2%	1,4%	5,7%	13,6%	31,6%	537
8,3%	1,3%	3,0%	12,0%	22,0%	1151
11,7%	2,0%	5,9%	16,4%	34,1%	1728

- Der indgår kun svar fra private virksomheder registreret med en af følgende selskabsformer: aktieselskab, anpartsselskab, enkeltmandsvirksomhed, interessentskab, iværksætterselskab samt personlig mindre virksomhed. Undersøgelsen inkluderer tillige kun selskaber med hovedsæde på Fyn og holdingselskaber er fravalgt. Offentlige institutioner, foreninger, fonde osv. indgår ikke i undersøgelsen.
- Både små og store virksomheder har deltaget i undersøgelsen. I gennemsnit har virksomhederne mellem 4 og 7 ansatte i undersøgelsen.

Erhvervshus
FYN